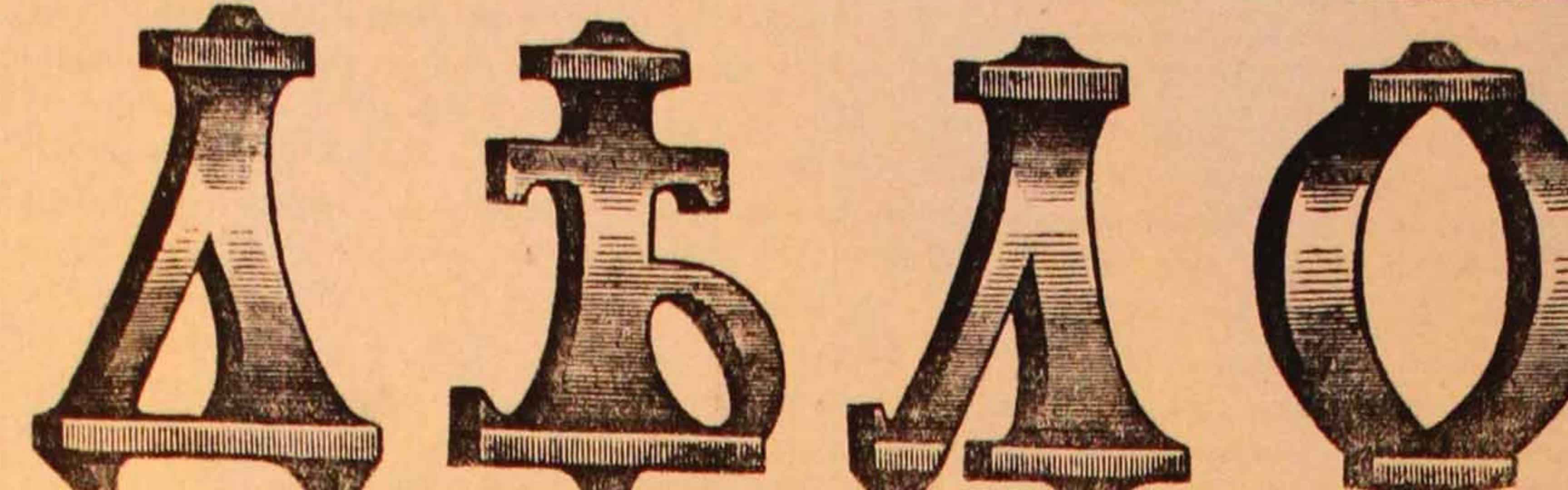

Виходитъ во Львовъ що Вторника, Четверга и Суботы (поміж рускихъ святы) о 4-й год пополу. Литер. додатокъ «Бібліотека найзнат. повѣстей» виходить по 2 начаг. аркушъ кожного 15-го и послѣднаго для кожного мѣсяця. Редакція, адміністрація и експедиція підъ Ч. 44 улиця Галицка. Всі листи, посылки и рекламації належить пересыпти підъ адресою: редакція и адміністрація „Дѣло“ Ч. 44 ул. Галицка. Рукописи не вважаються только на посередине засторожено. Поступокъ число, стоять 12 кр. а. в. Оголошенія приймаються по цій 6 кр. а. в. та одновідомки почтівія. Реміклянії неопечатаній вільний відъ порта. Предплату наложити пересыпти франк (найлучше постомъвимъ переказомъ) до: Адміністрація часопису „Дѣло“ ул. Галицка, Ч. 44.

ВІ. Читателівъ въ Россії просямо ма- ги на увазѣ, що въ вимовѣ ѹ=ї, Ѹ=і, и (въ бередній и на конці олдѣт)=ї, и (на початку словъ и по оамогласныхъ) = і, Ѹ (на початку словъ) = ві.

Съ днемъ I (13) липня розпочинається III. четверть рокъ. Просимо П. Т. Предплатниковъ поспѣшиши съ надосланьемъ дальніою передплаты, щобы не зайдла перерва въ высыпалъ.

Рѣноожъ просимо о надосланьеза- легостей тихъ ПП., которымъ предплата вже скончилася давнійше, бо мы муси- мо всі наші выдатки платити готівкою.

Ново приступаючи П. Т. Предплатники „Бібліотеки найзнат. повѣстей“ дстануть да- ромъ початковій аркушъ розпочатої повѣсти „З великої свѧтї“.

Просимо П. Т. Предплатниковъ, щобы при змѣнѣ мѣсяція звавськы подавати и давнійшу свою адресу, бо иначе тратимо богато часу, а всі адреси годѣ въ памяті задержати.

Бесѣда Василя Нагорного,

виголошена на другомъ Народному Вчю Русиновъ дnia 17 (29) червня 1883 для умотивованія пер- шої резолюції о економичныхъ справахъ краю.*)

(Конецъ.)

Перейдемъ теперъ до дуже цѣкавои и ду- же важной рубрики выдатковъ краевыхъ — до сплати рать и процентовъ затягненыхъ по- жичокъ. Съ початкомъ 1882 р. довгъ краевый выносивъ 987.691 зр., а рать и процентовъ платити вѣтъ него край 81.116 зр.²⁸) Одна десята часть того довгу, т. в. 94.773 зр., затягнена була на цѣли досить користнѣ, бо на будову бѣльницъ и т. п., але девятьдесятыхъ частей на цѣли, скажу просто, безкористнї. И такъ 800.000 зр. затягъ край вѣтъ вѣденському Landerbank-u на 5%, и повернути ихъ на выда- токъ вонсѣмъ для краю безхосненій — на пре- вышний будынокъ соймовий, а 292.918 зр. затягъ вѣтъ р旤жныхъ часахъ вѣтъ 1877 р. на по- крыте недоборовъ вѣтъ краевої, — а доси Вы могли переконатися, бѣки походати тѣ недоборы. — Вѣтъ 1883 р. затягъ край напѣ далеко бѣль пожички, бо: по перви 1.025.000 зр. на основаніе краевого банку, по втори 1.919.400 зр. на сплату пожички вѣтъ Landerbank-u и решти довгу за будову палаты сой- мови и наконецъ по трети 1.100.000 зр. на будову нової трансверзальнай желѣзвицѣ вѣтъ Гусатына до Жаваця.²⁹) Огъ всіхъ тихъ пожичокъ вже теперъ оплачуються проценты, такъ що вѣтъ 1883 р. стань довгу краевого вынеси-

великанську суму 5.032.091 зр., а самыхъ рать и процентовъ сего року мусимо платити 227.560 зр. И подумайте себѣ при тѣмъ, яка користь прїде для краю, а особено для бѣдныхъ хлѣбороббъ, вѣтъ тихъ великанськихъ грошей? 600.000, котрій пожичили передъ тымъ, дали на будынокъ, котрій, правда, щети не просити, але и проценту не несе и ще репарації все дамагається. Пригадайте себѣ, що вѣтъ будынку прїукрашеніе одного маршалкового по- мѣщена коштувало звышъ 10.000 зр., т. в. бѣльше, вѣжъ даютъ на всѣ проєвѣтній дѣла Русиновъ, двайцять разъ бѣльше, вѣжъ даютъ на регуляцію рѣкъ вѣденської Галичини. —

Затягавши бѣль довги, щобы позбутись мен- шихъ, — якъ видите, зовсѣмъ „розумна“ го сподарка! Дальшій міліонъ иде на основаніе „краевого“ банку, котрого зарядъ коштувати буде хотъ третю часть тихъ грошей, за котрого довги и проценты ручити буде край, а вѣтъ котрого кромѣ гдекотрьхъ задовженыхъ дѣдичевъ вѣтко не буде мати користи, а вже найменше дробній сельський и мѣскій господаръ. А наконецъ затягавши ще 1.100.000 зр. довгу на будову желѣзвицї дороги, котра головно має служити правительству на цѣли военнї, котра послужить дѣдичамъ и жидамъ, щобы могли вигоднѣйше вивозити вѣтъ нашого краю збожжя, волы и дерево, но котра нѣ селянамъ нѣ мѣшканамъ до вѣтчого не придастися, бо у нихъ нема що вивозити. Есть се та сама желѣзна дорога, котра вже теперъ послужила гдекимъ панамъ, и они, якъ Вы навѣрно чули, винили бѣки головного предпріемства 625 тысячъ зр. лапового.

Дальше приходить рубрика: розходы на цѣли господарства краевого! А! — подумав себѣ неодинъ господарь-селянинъ або мѣшканинъ — отъ тутъ певно и для насъ щоє капне! Придивѣмся! Выдатку на господарство краеве на 1882 р. було 195.328 зр., а на сей рѣкъ 201.561 зр.³⁰) Маленько — скажете — ма- ленько, бо о цѣльяхъ 34.885 зр. менше, вѣжъ беруть самі урядники и вовзій самога вы- дѣлу краевого. Ну, нехай себѣ, все таки и се щоє значить. Однакожъ и та Ваша слабенька утѣха щезне, якъ прочитаете поодинокій вы- датки и увидите, що то властиво розумѣє нашъ соймъ підъ господарствомъ краевымъ. Найдете тамъ такій выдатки, якъ 10.000 зр. на выдѣлъ глубшихъ покладовъ землї, що при- дається для панівъ и жидамъ, копаютихъ на- фту, но нехай вже и такъ буде; дальше 11.700 зр. на школу лѣсову, (у селянъ лѣсовъ нема);

71 тысячу на школы рѣльничі, вѣтъ котрьхъ виходитъ для дѣдичевъ економы и завѣдатель добръ; якъ 10 тысячу на школу парубківъ, с. с. панськихъ слугъ, якъ півтора тысячу на школу горальництва, котра для нашого краю такожъ „муже“ потрѣбна, якъ 16.500 зр. на уладженіе двохъ фольварківъ, якъ 30.000 зр. на піддержаніе промислу рукодѣльного (однаськъ лиши 30 тысячу!) — Мѣжъ вѣтми тими розходами не найдете навѣтъ одного кре- цара, щобы бувъ призначений на піддержаніе дробніхъ господарствъ сельськихъ и го- родекіхъ!³¹)

Но пора намъ вінчити сей непотѣшній обрахунокъ нашої господарки краевої. Вѣтъ по- слѣдній рубрицѣ „рѣжнихъ выдатковъ“ стрѣ- чається сейчасъ на вступѣ кожного року цифру 30.000 зр. до розпорядимости выдѣлу краевого, то значить, що выдѣль краевий може тѣ гро- ши видалити, на що ему подобається.

Вы певно читали вѣтъ газетахъ, що ще мин. року сейчасъ по ухваленію краевого бу- джету, выдѣль краевий поспѣшився вѣтъ тихъ грошей выдати одному краківському инжене- рови-архітекторови 19.000 зр. за пляни перебу- довы и поправы королівського замку на Ваве- лі вѣтъ Краковѣ. Вѣтъ такій способъ идуть кра- евій гроші на рѣжній патріотичнай польській цѣлі, якъ отъ недавно 5000 зр. для комітету, занимавшогося обходомъ 200-лѣтної рѣчницѣ польского короля Собеського. Теперъ, якъ говоря- рять, задумавъ выдѣль краевий ще лучше дѣло, т. в. закупити вѣтъ краевихъ грошей о- бразъ польского маляря Матейка „Собеській підъ Вѣднемъ“, — котрій коштувати буде 50.000 зр. А нехай то Русини попросять у выдѣлу краевого хотыбъ наймизернѣйши за- помоги на свои товариства, або на такій загаль- но-потребній книжочки, якъ „Правотарь На- родный“, то не найдеся на то навѣтъ одного крецара!

Межъ тими рѣжними выдатками була минувшого року сума 10.000 зр. для польскихъ ксендзівъ-Змаргвильстанцівъ, котрій поста- вили себѣ за задачу—перенести рускій народъ на Полянівъ. Стоїть тамъ такожъ щорочно сума 3.000 зр. пенсій для унітськихъ священ- никівъ, котрій утѣкли зъ Холму, и вѣтъ котрьхъ многи получили ї на сась парохі.

Не разъ то и не два говорили наші па- ны: Нашъ селянинъ не знає обходитися що грошми, не знає господарити, возьме гроші и пропые и для того мусить чимъ разъ дальше попадати вѣтъ довги. Отже виказавши числами,

Предплата на „Дѣло“ для Австрії:

на півній рокъ	12 зр.	на півній рокъ	12 руб.
на півній року	6 зр.	на півній року	6 руб.
на четверть року	3 зр.	на четверть року	3 руб.
отъ дод. „Бібліотеки“:		отъ дод. „Бібліотеки“:	
на півній рокъ	16 зр.	на півній рокъ	16 руб.
на півній року	8 зр.	на півній року	8 руб.
на четверть року	4 зр.	на четверть року	4 руб.
на саму додатокъ:		на саму додатокъ:	
на півній рокъ	5 зр.	на півній рокъ	5 руб.
на півній року	2.50	на півній року	2.50 руб.
на четверть року	1.25	на четверть року	1.25 руб.

Для Запорожія, окрімъ Россії:

на півній рокъ	15 зр.
на півній року	7.50 зр.
на четверть року	3.75 зр.
отъ дод. „Бібліотеки“:	
на півній рокъ	19 зр.
на півній року	6 зр.

якъ господаруютъ наші паны, можемо теперъ смѣло сказати до нихъ: „Видите трѣску вѣ- оцѣ хлопа, а не видите полѣна вѣтъ своїмъ власнотѣ. Бо коли селянинъ не знає обходитися що грошемъ, то вы его тогого научили. Вы его научили затягати довги лихіярскій и банківскій“

Для докончена того обчисленія нашої го- сподарки краевої требабы намъ ще сказати хотъ колька словъ о господарцѣ повѣтовій. Коли вѣтъ 1866 р. ухваливавъ нашъ соймъ за- конъ громадскій, то вѣтъ рускій послы, селяне, священики и мирскій учений люде — цѣлою силою противились радамъ повѣтовимъ, мовби прочувствовуючи, якимъ великимъ тягаромъ для народа стануть тѣ рады повѣтовій. И вправда на рады повѣтовій платятъ люде вѣтъ кожного збору піддержаніи 15 кр., т. в. около півтора міліона зр., а якъ користь вѣтъ вихъ? Хиба така, що при радахъ повѣтовихъ находитъ помѣщеніе рѣжній польський ветераны съ доброю платою за малу роботу; що рады повѣтовій все сипали народній грішь на пред- плату книжокъ Macierzy польской або якого- тамъ Switl-a для руского народа и купували польський контушъ для повѣтового маршалка и т. п. Послѣдніми лѣтами зачинають показу- ватися чимъ разъ краєшій плоды тої госпо- дарки: вѣтъ гдекотрьхъ повѣтіахъ підъ ка- сієріи позавирали по колька и кольканай- цать тысячу повѣтовихъ або другихъ грошей и утѣкли вѣтъ краю. Вѣтъ другихъ повѣтіахъ радахъ порозожичано гроші вѣтъ повѣтіахъ кась межи пріятелівъ радніхъ. Если отже не буде острѣйши контролъ, то такій демора- лизаційній дѣло розведутся такъ, що потімъ трудно буде дати имъ рады. Для того жадаємъ строгой контролъ, бо грішь напи єтъ тяжко заробленій, мы самі своimi руками на него трудимося.

Такъ отже виглядає таїа господарка кра- ева, та любовь до народа, та заступованіе интересовъ, о котрьмъ наші паны передъ выбо- рами такъ миого и голосно говорять. Отъ для чого они такъ завзято добиваються мандатовъ посольскихъ! Отъ бѣки повертаються имъ сто- рицю тѣ выдатки, котрій они роблять підъ часъ выборовъ на горѣвку, цигара и тракта- менты, на оплату жидовъ-факторовъ и на за- купно голосовъ у выборцівъ! Коли господыня сїдав доити корову, то кидає ї до припусту всяке листе и присмачки, а выдоивши, выгонює на суху толоку, або кине ї соломы за- мѣсть капустаныхъ листківъ. Такъ дѣлають и вибрани паны съ виборціями-селянами.

на бѣльшій розмѣръ, постаравши зарядъ о тѣ, що „Рѣльничо-кредитове Заведеніе“ закупило прилягаючи до сїї реальноти камянцю съ огорожомъ, где мають бути съ слѣдуючимъ рокомъ школънімъ устроєніемъ салѣ для науки, а давнійша реальноти буде призначена лиши для примѣщенія інститутокъ.

Бажаючи якъ найскоршого и найкрасшого розцвѣту молодого інститута жінського, хо- чемо подати на основѣ власненіхъ о інститу- тѣ информацій гдекі замѣтки наші, на котрій зарядъ вѣтъ інтересъ рускої справи схоче звернути увагу. П-р-едовсѣмъ було вѣтъ дуже по- жаднімъ, щобъ інститутокъ находились вѣтъ пільнимъ доглядомъ, такъ скажати ї „підъ материнськимъ окомъ“. Такъ примѣ- ромъ по спальняхъ вонині бути такъ розмѣ- щеній, щобъ вѣтъ кождай спальни съ ними спала якъ надаютелька и тому було вѣтъ практи- чицѣ, если ї спальни могли мѣстити бѣльше числа інститутокъ бѣжъ шкодливого впливу на здоровье. Оттакъ и вѣтъ годинахъ поза- школъніхъ треба конче догляду пільного, щобъ інститутокъ не марнували часу, училисѧ вадненіхъ лекцій, а нервъ могли засягнути потребнаго поясненія лекцій и поученія. До сего догляду були вже потребній учительки або практиканки учительські. Наконецъ треба кон- чи и педагогичнаго догляду, т. в. щобъ якъ добре вибирало науку 30 дѣвчатъ, котрій тамъ мали харчъ, хату и доглядъ домашній за мѣсяцъ 20 ар. мѣсячно, а зарядъ по- ставивши о найлучшій силы учительські за ру- скої гимназії и іншихъ львівськихъ школъ. Крѣмъ того побачивши, що умѣщенніе сего інститута за тѣсне, щобъ бѣгъ розвинутись

потреби інститутокъ. Послушницѣ (новиціатки) могли єспати вѣтъ спальняхъ інститутокъ и мати доглядъ надъ ладомъ внутрь хаты. Та- кожъ заангажовано учительки до науки вѣтъ низшихъ класахъ и до науки спѣву, музики та французскаго языка. Од

Доси мы старалися рахункомъ показати, что се значать тѣ дѣяниа: держава и край и якій они впливъ мають на господарство народне. Придѣлъмъ теперь самому нашему господарству дробному, сельскому-хлопковому и стараймося рахункомъ дѣйти, якъ живутъ, якъ роввиваются тѣ господарства и що дальше треба робити.

Всемъ землѣ въ Галичинѣ числитса 13,284,958 морговъ, въ котори 7,477,018 морговъ належитъ до дробныхъ рѣльниковъ, селянъ и мѣщанъ, то значить, что на одну родину рѣльничу, аложену въ 5 душъ, выпадаетъ всего-на-всего 7 морговъ грунту. На 1,060,000 родинъ селянскихъ и маломѣщанскихъ подъ найновѣштой конкремпціи ледви 300,000 т. в. трета часть має по парѣ коней, а ледви 700,000 має по парѣ рогатои худобы, тай то переважно коровъ и телятъ, бо волдовъ въ цѣлѣ Галичинѣ начислено 150,000 парь, въ которыхъ велика часть стоить на бразѣ, щобы потому повандрувати за границю. Одно таке господарство дробне разомъ съ будынками и всѣмъ своимъ скарбомъ варта що найбѣльше 1000 ар. Въ своего грунту и побѣдныхъ заробѣтъ може мати таке господарство рѣочно всего доходу 360 ар. А выдає таке господарство рѣчно: на податки державній що найменше въ ар., друге только на додатки країнъ, повѣтовъ и громадскій, на шарварки и іншій роботы и обов'язки публичній, — отже рѣчна вартостъ тягарѣть публичныхъ на кождомъ господарствѣ становить не менше якъ 18 ар. Кошти выживленія родинъ въ 5 душъ, числячи по 18 кр. денно, выносять 328 ар. 50 кр. На топливо, одѣжду, свѣтло, направу будынковъ и т. д. по требѣ що найменше 40 ар. Въ того бачите, що при найскромнѣшомъ житю потреби рѣчній дробного рѣльника выносять 386 ар. 50 кр., т. в. о 26 ар. бѣльше, нѣжъ єго доходы! А гдѣжъ теперъ лѣки для хорихъ, сватъбы, похорони и такій іншій выдатки и потребы? Тажъ и хлопъ — чоловѣкъ, та и дѣнь мусить такожъ хотъ разъ въ рѣкѣ зѣбети кусникъ луцшого хлѣба и мяснои стравы!... Якъ розумнаша надъ наведеніемъ только-що рахунокъ, то побачимо, що при такомъ станѣ рѣчній нема що и говорити о добробитѣ, о розвою господарскому; кождый видитъ, що нашъ рѣльникъ мусить що-разъ то глубше попадати въ жидовскій и банковій довги.

И такъ ѿно дѣєся. Тысячѣ лихварѣвъ явнихъ и тайныхъ чатуютъ въ всѣхъ боковъ, щобы вхопити нашого чоловѣка въ руки и виселати въ него послѣдній соки. А що недобѣрь повторяє що року, бо податки и тягарѣ не поменшуються, а потребы на житіе та одѣжду такожъ годъ зменшити, то и не може нашъ селянинъ вилѣти въ довгу, бѣся въ лихварскихъ рукахъ, якъ риба о лѣдѣ, ажъ поки не прїде лицитатія и не выкине єго въ дѣлѣшины та не пустить съ торбами. Найлучше потверджують се лицитатіи лихварскій и банковій, перепровадженій въ нашомъ краю.³²) Отъ 1873 до 1879 р., — бо только въ того часу маємо рахунки, — аликитовано 11,538 господарствъ, що мали вартостъ 12,238,000 ар., за довги, выносячій заledво 3,524,000 ар., — отже за четверть часть вартости. Найлбѣльшу частъ тихъ лицитатій, бо 5,168, перепровадили жиды-лихварѣ; неменше значну частъ, бо 3,978 лицитатій, перевели рѣжній банки, особымъ банкъ „кредитовий селянський чи рустичальний“. Межи тими лицитатіями було колька-десѧтакихъ, где цѣлѣ господарство селян-

робится немало, але въ уваги на трудне наше положеніе требабы подвоити ба и потроiti нашъ змагання, завести въ нашої роботѣ певну систему и строгій ладъ, бо ладомъ все можна! Безъ організації буде наша праца або нѣяко-ва або мало-успѣшна. Не забуваймо на кождомъ полії нашої супільної дѣяльности о тѣмъ, що праца наша повинна ити „въ долу“. Тутъ повинні мы звернути бачностъ на кождий закутокъ нашего краю, неутомимою працею здобувати и запевнати собѣ кождѹ пядь руского грунту, а поклавши такій твердї, несхитнї подвалини, вести нашу будовлю обережно „въ гору“. Всяка хочьбы найслабша сила, не повинна у насъ запроваджуватись, а треба би отповѣдно ужити до працї супільної, до дѣла спільної будовлї народного бідроженя. Сели отже такимъ способомъ уладимо нашу справу, если отповѣдно заставимо всѣ руки до працї, если щорѣчно зробимо собѣ більшнъ нашої роботы и будемо дбати, щобъ доповнити недостатки, поправляти хиби, а при тѣмъ все поступати впередъ, тогды и въ руске оконце за- свѣтити сонце!

Олегъ.

ске лицитовано за довгъ, выносячій 20 кр., 1 ар., пѣвтора ринського, до 5 ар. Особливо закладъ селянській вѣзначився не только величимъ числомъ лицитатій, але такожъ побираємъ нелюдскихъ процентівъ, въ которыхъ нѣякій господарь сельскій інколи не мѣгбы вилѣти. Наведено тутъ кѣлька примѣрівъ, котрій минувшого року нашъ посолъ Ковальскій представивъ бувъ соймови краевому³³):

Одинъ селянинъ затянувъ бувъ 1874 року по-личку 1000 ар.; на то дѣстать лишь 746 ар., до 1882 сплативъ 1075 ар., а банкъ жадає ще 1643 ар. — Другій селянинъ пожичивъ 600 ар., одержавъ 400 ар., заплативъ 660, а банкъ жадає ще 700 ар. — Іншій селянинъ пожичивъ 500 ар., заплативъ 1000 ар., а має дати ще 600. И хотія бѣть 1878 р. маємо уставу о лихвѣ, то все таки до банківъ ся устава не прикладає. Такожъ краївый банкъ, котрій сего року закладався, не допоможе нуждѣ нашихъ селянъ, хочъ и буде давати пожички дробнимъ посѣдателямъ; мы же бачили що по-передного рахунку, що жадна банкова пожичка, хотѣти и на якій малый процентъ, великої части нашихъ господарствъ не видаєтъ бѣть упадку. Рахунокъ доходить и видаєтъ въ сельской родини показає ѹкъ найяснѣшо, ѹкъ банками єго долѣ не опрівимо, бо где указається постійный недобѣрь, тамъ трудно помагати собѣ пожичками банковими, якъ єе наль краї робити. Дай Боже, щобъ я помыливеся, але менъ здаєся, та оно такъ мусить бути, ѹкъ банкъ краївый не только ѹкъ буде такъ само лицитувати наші грунти, якъ другій банкъ, але до того єще, ѹкъ вже навѣть голоено говорять, буде старатися ширити колонізацію мазурекихъ селянъ въ рускій часті Галичини. Хотія мы противъ селянъ мазурекихъ нѣчого не маємо и они мусить такожъ тягарѣ вносити такій якъ и мы, однакъ мусимо всѣми силами пильнувати нашого кусника землѣ, нашої батьківщини, где наші дѣдї и прадѣдї пѣтъ и кровь свою проляли. Наколибъ соймъ справдї має бувъ ѹкъ ѹкъ охоту помочи нашему вадовженому дробному селянству, то дѣнь бувъ повиненъ прїти въ помочь тымъ громадамъ, ѹкъ хочуть открыти у себе громадску касу пожичкову, даючи имъ колькасость ар. на початокъ, (бо о початокъ у насъ найтяжше) на нѣякій процентъ. Тыми грѣшми, ѹкъ обернено на банкъ краївый, можна було колькасость касу громадску пожичкову въ 34 ар. 20 кр., ѹкъ люде доброхѣтно зложили. Було то 1879 р., а теперъ громада має вже въ касѣ 640 ар. 20 кр. Головна рѣчъ при такихъ ка-сахъ єсть точне проваджене касы, добрий надобѣрь и точне уплачуванье ратъ разомъ съ процентомъ и то якъ найменшихъ; якъ не буде того, — то и каса пропаде. О Закомарській „Правдѣ“ не буду говорити, бо вже ви-шовъ въ друку статутъ ѹкъ обласненемъ о. Данила Танячкевича и можна за 10 кр. дѣстати єго въ адміністрації „Батьківщини“. Карлівъ и Підберѣзецъ вже давно запровади-ли у себѣ порядки дуже красній. Тихъ кѣлька прикладівъ буде достаточно, ѹкъ увидѣти користи касъ мѣщанськихъ.

Страшні знищія, які наростили у насъ всяки банки, а особливо банкъ т.зв. селянський, ѹкъ дѣнь тамтѣсто стоитъ на Ягеллонській улиці, суть для насъ найлучшою пересторо-гою и упоминаютъ насъ, братя селянъ и мѣщане, ѹкъ ихъ якъ огню стеречися, обходить ихъ въ далека. Найлучшій заведенемъ кре-дитовимъ для насъ єсть каса пожичкова до машна, сельска и мѣська. Пожичаючій, беручи пожичку, не тратить часу на щаду до мѣста и грѣші на тѣ страшні выдатки, а до того вѣвъ заробки, якъ має каса пожичкова, остаються въ громадѣ, не переходя въ кишенѣ банко-выхъ пановъ. То єсть одна інституція кредитова, котра освободити може нашу села и мѣста бѣть лихварѣвъ.

Гдекуда прїшовъ уже народъ до того врозумїння и позаводивъ собѣ такій касы. Жаль только, ѹкъ не можемо подати числа ихъ, бо у насъ нѣкто тымъ не займаєся, ѹкъ такій касы громадскій, товариства твердоїстї и другій нашъ народній інституції списуваютъ, ѹкъ мы знали, ѹкъ у насъ єсть, — жіамо безъ рахунку. Початки тихъ касъ пожичковихъ громадскихъ були рѣжній: то на грошахъ за про-даній облігації, то на церковныхъ, то на складахъ, то навѣть въ того, ѹкъ люде на „боже“ дають, отъ якъ тобѣ робити въ Закомарії коло Золочева, где душпастиремъ єсть о. Данило Танячкевичъ. Въ Чисникахъ примѣромъ прїшли до пожичк. касы громад. отъ якъ: „Було въ скарбонѣ церковнѣ 130 ар. Мы бояли-ся, ѹкъ где не пропали, тожъ отгвевали до лѣбов-ской щадницѣ. По якдемъ часѣ приходить до мене, — пише тамошній священикъ, — одинъ

господарь-муляръ и просить, ѹкъ ему пожи-господарь-муляръ и просить, ѹкъ ему пожи-ладъ — вже не можна; треба рахуватися єль-вичити въ церковныхъ грощахъ 40 ар. „Я купую— видалками, треба братиця до научної госпо-зажити 4½ морга поля, мушу заплатити 60 ар., дарки. Хотій міністерство рѣльництва на цѣли— дареному 67,430 ар., то однакъ єно не має май-господарскій выплатило ц.к. товариству госпо-же жідного впливу на господарства малыгъ посѣдателївъ. Закуплено богато худобы и во-уміщувано по панськихъ оборахъ. — Нѣдавно тому завязалося товариство „Koliek rolniczych“, покориставши гадкою нашого Господарско-промислового товариства. Однакъ и єть того товариства, мимо того, ѹкъ рускій мітрополічій ординаріятъ во Львовѣ такъ єго захвалює, — мимо того мы не можемо мати довѣрія до того товариства, поки засѣдають тамъ такій кв. Stojalowski-ї, ѹкъ напосѣдати на нашъ календарь и свята наші; — на помочь того товариства не маємо ѹкъ вадїтиса. Що єно полонизацію только має на єф. рѣч-исна и вже майже доказана. Въ 5 мѣсяцяхъ завязано вже 35 „Koliek“ — такожъ въ рускій часті Галичини. Тыльмъ „Koliekom“ роздано вже 660 польськихъ книжочокъ, а 116 рускихъ — видали „Komitet dzieci ludowych i Macierzy polskiej“; въ видали же товариство „Профес-ти“ и „им. Качковского“ єе роздано анѣ од-ної! Въ §. 36 статута сказано, ѹкъ только центральний комитетъ апробув книжку для „Koliek“ — бѣльше нѣкто. Якій тамъ дуть вѣа — вже видно. Ks. Stojalowski вже завяза-ває въ 12 числѣ євні газетки, ѹкъ Мазуръ до наїс приходили!

О завязаніи господарско-промислового товариства мы раніше подумали, ѹкъ нашъ офі-куни, и хотій мітрополічій ординаріятъ во Львовѣ отмовивъ єму поверти, ѹкъ все таки єще не пропало, бо конечність потреби єго — піддержує єго. Програма того товариства єсть такъ обширна и такъ обдумана, ѹкъ єсли люде наші єго поверли, то плоды єго захобиць вплинули бы дуже користно на нашу госпо-дарку, — бо замѣри того товариства єуть чистій и ясній. „Нести помочь економічному розвою нашого народу“ — отъ програми єго. Съ жалемъ мусимъ вгадати, ѹкъ наше рус-ское товариство не діяло такого поверти, ѹкъ „Koliek“, — бо коли „Koliek“ въ 5 мѣсяцяхъ зросли на 25, то наше товариство по однород-ныхъ заходахъ не має анѣ одної філії а лише 5 фактическихъ агентуръ. На 3000 завязав-ши вступило 430 членовъ. Розумівъся, ѹкъ прї-кому поперти въ нашої сторони, жадне това-риство существоувати не може, отже и поступи-въ нашій господарцѣ єсть немыслимий. Добро-краю, добро наша, наша честь — вимагаютъ живої участії въ тѣмъ товариствѣ, котре єво-вно принесе великий користи нашему народно-му господарству. Будучиность наша въ нашіхъ рукахъ, простягнѣмъ ѹкъ только до працї. Въ Нѣмеччинѣ єсть такихъ товариствъ єще около 400; они мають свои вадріївії господарства, свои фабрики рѣльничихъ орудій, фабри-ки штучныхъ навозовъ и т. д. А мы не ємо... глибій одного удережати? То булоби дуже срібно... Рускі патріоти! Піддержука того това-риства єсть конечна!

Подѣль грунтобѣ доводить наїс до юту; позовене дѣлти грунти, немовъ умис-видумано на нашу загладу, — хочъ мы въ намѣреніе властей вѣрити не можемо, — є фактотъ єсть, ѹкъ подѣль грунтобѣ господар-скихъ доводить наїс до єто-разъ бѣльшого жідства. И тутъ треба ратунку, а ратунокъ въ нашихъ єще рукахъ. Мазшь батьку зъ синь-ковала, а третого або на купця або на іншого ремесника. Кождый зъ нихъ буде-ти кусникъ хлѣба, а грунтецъ вадстане купцѣ, — отъ нашъ ратунокъ! Покажесь, ѹкъ одинъ зъ твоихъ синовъ має здѣбності и єти до науки, дай єго въ школу, а въ громадѣ поможѣть чоловѣкові. За якій час буде-мати свого ученої чоловѣка, свого ремес-евое все, ѹкъ треба!

Щобы выдерти торговлю нашої пра-въ руки чужихъ и ворожихъ наїмъ, и єти подати раду и помочь тымъ, ѹкъ хочуть єти матися торговлею, завязаємо купецке товари-ство підъ назвою „Народна Торговля“, ар-гистроване въ судѣ єсть неограничену пору-Товъ товариство буде мати єї особній пору-котрій лиши тымъ має здѣбності. Оно єти старатися о розбудженіе торговельного про-слу мѣжъ народомъ и о упорядкванніи на-народного добробиту. Кождый, кто хоче буди-членомъ, платить разъ только въ двохъ рах-10 ар., а чистымъ вилемомъ на єкіці року дѣляться члены. Кождый членъ може

столько уделять, сколько скоче. Статуты будут завтра отданы до суду. Его разойдет залежить быть участии нашим: чимь больше буде членовъ, тымъ больше буде оно могло работи. Родимц! Захотите не треба. Кто ифритъ въ сюзъ нашего народа, кто бажае ему щастя, той певно признае хосеність такихъ товарищъ, якъ господарске и купеческе и приступитъ до нихъ съ своею лепотою. Дѣло наше, домашне!

Правда, что мы не привыкли ще до самостийныхъ предпринять, что мы не выходили въ господарскихъ занять на широке поле про мыслу, и для того неоднократно въ наше выдалась мысль завязанія торговельного товарищства — фантазію... Однако же вглянувшись глубше въ дѣло, познакомивши близше съ подобными дѣлами другихъ народовъ, наявши подъ увагу конечность его, показаєся, что тутъ не має ничего невозможного, треба только больше и бѣры въ свою власніи силы, треба только щиро и энергично заняться дѣломъ.

Теперь можемо представити собѣ досыть яко, яка наша господарка державна, яка країна и домашна. Державна и країна вымогаютъ ѿщадности; домашна ѿщадности и працѣ, працѣ исусиной, неустаннои. Для того, надїюсь, уваже, що революція наша суть справедливий ихъ прїмете.

Нардѣ рускій приходить до самоповинни. Духовенство наше вдомъ собѣ славу, що отвергло народъ и спольно съ мирскою интелігенцію приводить его до самоповинни. Слава за то нашему духовенству, добаючому о долю народа, — слава и тымъ людямъ вѣхъ становъ, що спольно працюють надъ лучшою нашою долею! Часы поєви минули вже — и для того треба братись до працѣ, щобъ не будо за позно!. Важновимо свои касы пожичкови и деріжимъ въ нашихъ рукахъ, завѣдѣмъ сесмы вѣбка на лиху годину, подпираюмо нашеї економичнїи и науковїи товарищства, не даймо и однїи пидї землицѣ нашої выдерги собѣ въ руки, учїмъ нашихъ дѣтей вѣго, а особливо працѣ, помагаймо другу другови всюда и маймо єко бачне на все, щоколо наше дѣяся, — отъ наша програма, наша чинност! Въ единствѣ наша сила, въ працї наша будущість!

28) Fundusz krajowy w scieleszem zaspesn. Preliminar na rok 1883. 29) Тамже. 30) Тамже и дотичніи ухвали сїмови. 31) Наші брати Поляки въ своїй звичайній добродушности покванились изъ сего уступу моїхъ бесѣдъ вытигнуты звичній по ихъ душѣ внесокъ, що я виступаю противъ выдатківъ на школу рѣбніцтва, пропоную выдатківъ на школу лѣсництва, противъ выдатківъ на школу фольварківъ и т. д. — одніми словами, обвинували мене трохи не въ варварствѣ и вандализмѣ. А мѣжъ тымъ сама бесѣда мої члены поспѣдчить за мене. Маючи попередъ всего на єї добрій господарствѣ сельскїи и мѣскїи, я зъ того становища судївъ выдатки країнїи и найшовъ ихъ и не пропорціонально роздѣленими и въ найпотрібніихъ надто великими. Такъ, а не паки порозумѣло слова мої и цѣле Вѣче. 32) Wiadomość statystyczne o stosunkach krajowych. Rocznik VI, 1880. 33) Гдѣ бѣду пос. Ковалевскому, помѣщенну въ минувшому роцѣ въ „Дѣлѣ“.

ШЕРЕГЛІДЪ ПОЛІТИЧНИЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Подорожъ цѣсаря до Стирії) становить предметъ дискусії газетъ, котрія подають своимъ читателямъ дуже детальній справозданіи и описы подивиннихъ моментовъ. — Подорожъ розпочалась точно після напередъ уложеніи програмы, заїздомъ нашимъ читателямъ. — По приїздѣ до Грацу приїмавъ цѣсаря бѣгъ 10-го год. рано до 1-го за полудня депутати, корпораціи и власти. За промову маршала краївого подикували цѣсарю и вyrазили надію, що звязъ, якъ дѣмъ цѣсарскїй лuchtitъ съ Стирією, потревас въ вѣки. — Опіда витали монарха ректоръ университету Гильть и ректоръ політехники. Отгновѣдчи на промову ректора академії технічної, говоривъ цѣсарю єго особливимъ заїнгересованіемъ о справахъ того заведенія и обѣцавъ, що залѣгдъ буде въ політехніку звертати обов'язнувшу увагу. — По визитѣ, якъ зложивъ цѣсаря проживаючими въ Грацу златніми особами, наступивъ дворскій обідъ. — Другого дня открытий цѣсаръ виставу историчну, ураджену по поводу 600-лѣтній роції царства Габсбурговъ. — Тоже само отбувъ цѣсаръ переглідъ войска въ Гестингеріи.

(Въ министерствѣ дѣлъ внутрішніхъ) вислали димили нарада при участії членовъ найвишої ради санитарію надъ средствами для новоздержанія ходеріи, котрія назує теперъ въ Египетъ, а дуже легко може перенестися и до нашеї.

(Результати, осланії министромъ скарбу дому Дучаевскому), о которыхъ недавно много говорилося въ цѣлобѣ австрійской прасѣ, а котрій кожде стороництво єїнівало зъ своїхъ точки

погляду, знаходять цѣкаве объясненіе въ одніомъ характеристичномъ фактѣ. — Вѣденській газети донесли именно, що ц. к. министерство скарбу по поводу точного стягання податківъ черезъ вѣденськихъ мѣскіихъ урядниківъ и комисарівъ податковыхъ выражило имъ узланье въ той способѣ, що казало выплатити имъ 2000 зр. ремунерациї. — Не знаємъ, чи сей фактъ, котрого доси нѣкто по здементуванію, стоить ізолюваній и чи подобній способъ „захоты“ практикується въ другихъ мѣсцихъ, але все бѣдъ виявляє тайну, чому то имено приходи держави за министерства дра Дунаевскаго такъ нечувано въ порівнаніи ставними лѣтами піднеслисѧ. — Хоче енергія въ стягання податківъ есть сама собою похвальна, то въ другои стороны легко зрозумѣти, що приходи держави, respectiue податки, безвзглядно стягай, не можуть дати правдивого образу господарства державного, котре опираючись на господарствѣ суспільному — если не числитися ставніомъ — може дуже легко викликати грбзий наслѣдки для держави. — Въ виду того представляється усіхъ фінансовъ дра Дунаевскаго досыть проблематичній въ призвѣнії положенію економичній податкуючихъ викликає серіозне питанье „що даліше буде?“

(Выборы до ческого сойму) зъ курії мѣстъ випали, о сколько можна вносити зъ вѣстей якъ вже падосили — для Чехівъ дуже користно. — Такимъ треба передовѣтъ назвати результатъ вибору на передовѣтъ Праги, Іозефштадъ. — Противъ нѣмецкихъ кандидатовъ: дра Винера и дра Тодеско, що передъ виборами були майже певні побѣди, вийшли ческій кандидати: дра За людъ и Ритлеръ. — Газети нѣмецкій регеструючи себѣ фактъ підносять, що въ тобій округѣ вибори бѣдъ отъ року 1860, коли выбрано ческого кандидата банкера Лемеля, не передовѣтъ ани разомъ послѣдній посолъ ческій. — Замѣтно, що при послѣдній виборѣ (въ роцѣ 1878) мавъ ческій кандидатъ на загальну суму отданыхъ голосівъ с. в. 191, лишь 44. — Въ Вишеградѣ бѣдъ постѣдній кандидатъ молодо-ческій партії дра Енгелья противъ Старочеха Чижека получивши 400 голосівъ противъ 178. — Въ Глиньску побѣда таоже по сторонѣ молодо-Чехівъ, котрій перевели виборъ свого кандидата Тумы, получившого 101 голосівъ противъ Отарочека Габлера, на котрого упало лишь 7 голосівъ. — Въ Лайтмерицѣ выбрано таоже либерала дра Функа значною большошю головою.

(Результати виборівъ) до сойму ческого зъ курії мѣстъ виказує 40 мандатъ ческіхъ, а 32 нѣмецкихъ; зъ групи палатъ торговельныхъ, котрій вибирають 15 посадъ, пришло Чехамъ лиши 3 мандаты. — Члены виблу красового виборівъ зъ групи мѣстъ и палатъ торговельныхъ, будуть нѣмцѣ. — Всѣхъ вибранихъ посадъ ческіхъ безъ взгляду на політичніе ихъ переконанія запросять дра Ригеръ на зѣздъ до Праги.

(Студенти ческого университету и ческого акаадемії технічної) переслали ректоровъ вѣденського университету проф. Масенови адресу, въ котрой выражаютъ єму подяку за неустранимію оборону правъ ческого народа въ низшо-австрійскій сїмѣ и підносять, що адресатъ самъ одинъ голосивъ пошанованіе для закона, коли други хотіли загорнути въ свою руки цѣлу власть.

(Противъ наближаючоїся холери) зарядило правительство въ Тріестѣ средотва презервативи. Корабель падоївши въ Александрий муситъ піддатися 7-дневній квартантнї.

ЗАГРАНІЦЯ.

Россія. Зъ причини непорозумѣнь, заходящихъ въ застосованію виданого 3 маю 1882 р. закона о жидахъ, вийшло сими димили розпорядженіе правительства, пояснюючи сїй законъ. Розпорядженіе тое обнимає слѣдующій точки: 1) Въ округѣ мѣстъ и сель мають жиды право продавати горбкву въ домахъ побудованихъ на землї, котру набули на власність наївѣтъ по 3 маю 1882 р. 2) По за округомъ мѣстъ и сель можуть жиды продавати горбкву въ домахъ власніхъ, побудованихъ на власнїй землї, набутыхъ по день 3 маю 1882 р. на підставѣ всіхъ актівъ правильнихъ або докретівъ судовихъ. 3) Право торговання горбквою въ домахъ власніхъ и на землї власні може переходити на жidовъ, котрій одержують въ наслѣдствѣ такі домы або землї наївѣтъ по 3 маю 1882 р., однакт можливе се толькі въ такихъ мѣсцихъ, где жидамъ бѣльно посеювати. 4) Яко доказъ, що дѣмъ и землї, въ котрой жидъ повыше право виконувати хоче, есть дѣйстно его власностю, має бути предста влений актъ введеніи въ пособданіе; актъ сїй може бути споряджений и по 3 маю 1882 р., однакъ часъ набути дотичнаго права власности муєть впереджувати сїй речинецъ. 5) Жиды не мають права торгувати горбквою въ домахъ або на землїхъ, належихъ до нихъ титуломъ дожитого або чиншовою посадою. По розрізахъ антижидовихъ вислали були торговцѣ горбкви прошили до властей, о увильненіи ихъ отъ плачення акцизы отъ зинценыхъ въ часі розрізахъ наївѣтъ спиритуосихъ въ висотѣ 226,617 стеч. Прошили та, якъ доносять „Новости“, розбирають будуть въ короткомъ часѣ въ першомъ департаментѣ сенату. Въ седміцій губернії аре штова, якъ доносять „Нове Время“, офіцера генерального австрійского штабу іменемъ Наги. Знайдено при нїмъ мапы, пляни и плашторучні рисунки важливихъ підъ взглядомъ стратегичній позиції надъ західнимъ Бугомъ. Розночасно маїхъ арештованіи и другого подобного туристи, занимаючогося зинманемъ плянівъ стратегично важливихъ окрестностей, котрій подорожувавъ

підъ іменемъ Ритбергъ, представляючись якъ агентъ австрійского товариства убезпечень на житє. Обохъ арештованихъ перевезено після що до Варшавы. — Власність письма „Голосъ“ передана зъ рукъ дотепершнього властителя Краевскаго дорогою продажи въ руки однога товариства парижскаго, смеклюючого головно на зыськъ зъ інсератовъ. На чолѣ сего товариства стоїть Зіонъ, другъ Каткова, тоже за порукою сего послѣднаго вилято „Голосъ“ на будуще зъ підъ „предварительної цензури“. — Петербургскій мѣсцикъ „Наблюдатель“, выходячій підъ редакцію Александра Пятковскаго, одержавъ зъ росказу министерства справъ внутрішніхъ, згідно зъ рѣшеннемъ ради головного засуду працѣ, що письмо вилято зъ руки засудженого въ сїй інцидентѣ — відъ іменемъ — стануло до світла убраного тетрапода 12 священиківъ а коли передъ портретомъ покойника, умаснімъ вѣнцемъ зъ дубового листя и зъ калини, пронеслося трагоюче: „Вічна пам'ять!“ — ізъ одною очи численно обізбранихъ людей не осталось безъ слезы жалю за таїкъ певчимъ заслужимъ другомъ народа и борцемъ за долю Руси. За се богослуженіе приносять сионікії Русини сердечну подяку Впр. о. Чемаринику, котрого заходомъ оно звершилося, всімъ Всоч. священикамъ, бравшимъ въ нїмъ участя а такожъ и тымъ братамъ-Ляхамъ, що численною громадою прибула на се богослуженіе и дали черезъ те явний доказъ, що не всюди народна вражда закоренілась що гадка помирена народності въ Галичинѣ, підношено бл. п. Володимиромъ, и межи Ляхами найшла — по крайнїй мѣрѣ хотъ у насъ — признательностъ.

(—) Въ Сяноку, въ рускій приходской церквѣ, отбулося 26-го червня поминальне богослуженіе за упокой душъ бл. п. Володимира Барінівскаго. — По службѣ божій — пишуть намъ — стапнуло до світла убраного тетрапода 12 священиківъ а коли передъ портретомъ покойника, умаснімъ вѣнцемъ зъ дубового листя и зъ калини, пронеслося трагоюче: „Вічна пам'ять!“ — ізъ одною очи численно обізбранихъ людей не осталось безъ слезы жалю за таїкъ певчимъ заслужимъ другомъ народа и борцемъ за долю Руси. За се богослуженіе приносять сионікії Русини сердечну подяку Впр. о. Чемаринику, котрого заходомъ оно звершилося, всімъ Всоч. священикамъ, бравшимъ въ нїмъ участя а такожъ и тымъ братамъ-Ляхамъ, що численною громадою прибула на се богослуженіе и дали черезъ те явний доказъ, що не всюди народна вражда закоренілась що гадка помирена народності въ Галичинѣ, підношено бл. п. Володимиромъ, и межи Ляхами найшла — по крайнїй мѣрѣ хотъ — признательностъ.

(—) Комитетъ 15-тѣхъ Русиновъ львівськихъ, котрый вже бѣтъ колькохъ лѣтъ займається судьюю признаною державнимъ трибуналомъ рускою народною школою во Львовѣ, має на порученіе Рады Рускої здѣблати небавомъ въ нарадитись надъ дальшимъ дѣланьемъ Русиновъ въ виду дивного, для нась зовсїмъ некористного рѣшення ради головъ тѣй сїї.

(+) Le roi est mort — Vive le roi! Отъ слова насуваются намъ підъ перо, коли маєть занотувати, що „Зеркало“, — якъ довѣдуючись зъ інсерату, присланого намъ до умѣщення въ нїйшій ч. „Дѣла“, — перестає виходити, а на єго мѣсце рождається „Нове Зеркало“. Потребу гумористично-сатиричнїи газеты, котрая і бавилаби и стояла въ сторожі моральности и здорового патріотизму народного, певно признає кождый щиромъ Русинъ. „Зеркало“ — хоче мало свою похибки и недостатки, — все таки за часівъ выходу зробило не одну добру службу народнїй справѣ. Типови фігури „Зеркала“: „Патріотикъ“, „Мы“, „Шкарадунікъ“, „Макита Хрунъ“ и др. — стались вже нїмъ не лише середъ інтелигенції нації, але и въ народѣ популярними; слава „Макита Хрунъ“ служить теперъ въ цѣлобѣ краю за потем арреплатиціи всіхъ запорадній въ зрадній при виборахъ. Рисунки въ „Зеркалѣ“, композиції и виконанія п. Корнія Устіяновича, були все такъ знамениті, що завидували намъ іхъ польські гумористично-сатиричнїи газеты. Для тогодї рады, що редактували „Нового Зеркала“ підніяло п. Корнія Устіяновича. Маючи тверду надїю, що „Нове Зеркало“ підъ умѣстою редакцію п. Корнія Устіяновича и при помочи другихъ очохъ, здѣблати будуть старатись становити на висотѣ свого призвання, — поручаемъ єго нашимъ Родимцамъ. „Нове Зеркало“ буде виходити кождого 13 и 27 л. въ мѣсци въ обємѣ півтора аркуша збільшеннемъ формату. Предплата до конця року виносить лиши 2 зр. (Близій інформації подає інсератъ.)

— Читальня въ Кутівцяхъ. Дня 5 (17) червня о. р. отбулося у насъ дорбій загальні зборы Читальнї въ притомності всіхъ членовъ мѣсцевихъ, а такожъ и многихъ гостей зъ Тернополя. Засданьне открылося въ 6½ год. вечеромъ въ будинку школи засудженія головы, п. Василь Болюхъ, и здава въ справу іменемъ виблу зъ роцю читальнї въ р. 1882, заявляючи підъ конецъ реферату, що виблу припинивъ въ членії читальнї 1) зъ Тернополя: здновата дра Володимира Лучаковскаго, проф. гімн. Петра Левицкого, проф. гімн. Льва Рудницкого, заступника тернопольської філії руского банку Савелия Загайка и 2) членіїхъ селянтів куткозецкіхъ. Одоля і ч

Явився також на ньмъ племінотентъ двора, п. Дуніковській, і симъ засоромивъ дуже дѣдича Стронітальського, п. Папару, котрый при подбійній нагодѣ погордивъ запрошеннями своїхъ громадинъ. А треба знати, що п. Дун., уроженець Сяндецької землі, не тутешній, а мимо того вже и выучивъ языка руского и завсігдь привѣтливий для нашихъ людей, коли противно п. Папару бѣгъ людівъ якогъ сторонніхъ мимо того, що бѣда его, властителя Батятича, крестивъ въ рускому обрядѣ самъ епископъ Єбланський при концѣ тамтого столтія. Торжество открытия отбуло скромно, але поважно, широ и съ великомъ одушевленіемъ всѣхъ присутніхъ. О. Чернецький подітвъ въ вступномъ словѣ велике значеніе просвѣтъ въ розвою народовъ, указавъ на добродѣльну кануючу династію завозивъ присутніхъ до громкого многолѣтствія для Е. В. цѣсаря Францъ-Іосифа. Потомъ державъ отчизнѣ проф. Н. Вахнинъ о передхристіанській вѣрѣ нашихъ предкѣвъ, въ котрой и находятся подставы до нынѣшніхъ численныхъ забобоновъ, ворожитства, захоронства и др. небылиць. Прелегентъ провадивъ рѣчь о давнѣмъ почитанію Єблобога и Чорнобога и о поганокихъ звычаяхъ, якій задержались у насъ въ колядѣ, гаголькахъ, купаль и останніхъ поминкахъ „дѣдѣвъ и бабѣвъ“, почтъ здѣшовъ на вѣрованіе въ чародѣйну силу глядкихъ ростинъ и звѣрятъ. Проф. Вахнинъ показавъ при томъ скончеными захоронеть, бо подавъ лѣки майже чи не на всѣ слабости, разговаривъ хмары, зводивъ нелюбовь до себе, кликавъ всѣми воздухами, надають шапку-невидимку, однимъ словомъ, убавивъ всѣхъ присутніхъ немовъ настоящій вѣдмарь. Говорили о зѣляхъ и тайнѣ ихъ силъ, предлегентъ подієтъ именно чародѣйну силу цѣлту напороти, которая якъ-разъ цвите въ ночи на Ивана-Купала, а съ которымъ то цвѣтомъ, если его посѣдає, чоловѣкъ есть въ силѣ знати все, що навѣтъ дѣється за далекими морами. Симъ цвѣтомъ показалась въ концѣ — читальня. По томъ державъ отчизнѣ проф. Курловичъ: експериментувавъ дощь, силу пары водної и ляману магізину. Народъ слухаєтъ его съ великимъ занятіемъ. Оттакъ слѣдувало гостино, а за гостиною посыпались и рѣчи и тоасти. Селяни брали участіе во всѣмъ, а забаву переплѣтали хоральними співомъ зъ поть. Заслуїа заснована читальня належиться передовомъ начальникови громадскому п. Бойкови, котрый не щадивъ труда, щобъ все довести до ладу. Дивлячись на охочу забаву, на щирій серце нашихъ рускихъ селянъ, мы жалували лашо, що не було межи намъ хочь одною половиною якого-то репортера „Gazet-ы Narodow-ой“, набыи почувъ бувъ тѣ щирі привѣты рускихъ селянъ для п. Дуніковського, Поляка, що зрозумієтъ свое становище на Русі. Ой, самі свєте вражду, та и самі си пожнете!

— Посвященіе школы въ Підборцяхъ підъ Львовомъ. Другого дня нашихъ Зеленыхъ Свягъ с. р. по полуодину, отбулося въ Підборцяхъ, селъ коло Львова, торжество посвященія ново-збудованої школы, котра коштує громаду до 2500 зр. На се торжество звѣхалося много учителівъ зъ окрестності, а именно здѣ Львова, Винникъ, Миклашеви, Жидатичъ, Сорокъ и Прусь; прибули такожъ учителі: зъ Збоїскъ, Лисиничъ и другій. По бѣ правленій въ церкви вечернидвигнувся походъ численно зѣбраний громады съ образами, хоругвами и свѣтломъ до школы, пристроеної въ флаги державной и країнової барви и омаеної вѣнцями и цвѣтами. Тутъ звершивъ мѣсцевый душпаstryрь и предсѣдатель мѣсцевої ради школоної о. Даніель Крупка актъ посвященія воды, а потомъ и школы при численно згромадившоїся шкільної молоджі, цѣлой громадѣ и многихъ гостяхъ зъ сусѣдства. Се богослуженіе отпевало учителі разомъ зъ мѣсцевими співаками. — До згромадженыхъ въ присторії сали шкільної цуличности заговорили першій п. Гр. Врециона, редакторъ „Шкільної Часописи“. Почавши отъ матері церкви и еї вилыву на религійно-моральне вихованіе, вказавъ на молодшу еї сестричку — школу, на котру громада не жалувала нѣ грошій нѣ труду, щобъ лишь взлестія нову просторнійшу святыню науки и уморальности. По довіахъ выводахъ о задачі доброй школы, заявили бесѣдникъ надѣю, що честій Підборчане не пощерстануть на побудованію школы, отпівдної вимогамъ и потребамъ громады, що не забудуть и о родній сестричцѣ школы, о громадской читальни, яку треба имъ буде основати, щобъ тѣ, що научилися въ школѣ читати, читали и просвѣщалися дальше. Бесѣдникъ не забувъ такожъ звернути великои уваги Підборчанъ на ще одну, конечно потрѣбну інституцію въ громадѣ, а именно на власну пожичкову касу, щобъ мали где ратуватися въ потребѣ, платили отсотки собѣ и разомъ съ просьбою приходили до що-разъ лучшого добробуту. Бесѣду свою, котру всѣ присутній выслушали середъ найбільшої тишти съ великою увагою, докончивъ п. Врециона завозивъ всѣхъ чинниківъ громады до згоды, котра буде, а именно школу до згоды съ церквою и громадою и на вѣротворить. — По той бесѣдѣ говоривъ мѣсцевий учитель, п. Ігнатій Костырка, заохочуючи родичевъ правильно посылати дѣтей до школы. — По томъ п. Врециона промовивъ ще разъ, вказавъ на конечну потребу сї вѣдѣланія дому съ школою а переконавъ всѣхъ о томъ тымъ нагляднѣйше, що выводи свои опирають на образахъ зъ щоденого житя. Въ концѣ виѣсъ многолѣтствіе въ честь Е. В. Цѣсаря нашого и въ честь мѣсцевого душпаstryра, о. Дан. Крупки, котрый не щадить трудовъ и

заходовъ, щобъ лишь ущасливiti громаду. На самъ конецъ заговоривъ посѣбнѣйши при старанихъ о добро громады о. Дан. Крупка. Въ бѣсѣдѣ своїй поперъ впновѣ высказаний попередніми бѣдниками гадки и цоклики, а звертаючись до п. Гр. Врециона, подкликавъ ему за приѣздъ до Підбореца, за хороше слово и за причиненіе его до торжественнѣшого обходу рѣдкого свята. Зъ сокоткъ усть загремѣло зновъ „многа лѣтъ!“ Приуютні тому посвященію школы учителъ зъ сѹдніихъ сель, где такожъ побудовано новї школы, жалували, що у нихъ не отбувся актъ посвященія школъ съ такимъ торжествомъ, котре наїде школѣ бѣльше значенія и новаги и задержується на довшій часъ въ памяти молодїжи и громадинъ.

— Злоба чи ідіотизмъ? „Dzien. Pozn.“ пише о вѣчу: „Nas uderzyły boleśnie trzy nieharmonijne akordy, a tymi byly: nienawiś polskoſci, oświaty i sympatije rossyjskie“. „Czas ovi“ зъ днія 4 липня прислили вже часы Гоянъ и Железніка. — „Kurjer Lwowski“ спѣває: „Jest jasne!“ (якъ въ головѣ „Kurjera Lw.“), що chlopów wykupienie pañszczyzna serwitutu ani grzeje ani ziębi, bo w owsy 243 miljonach (о которыхъ згадує п. Нагорный) піема anisenta chłopskiego (o sancta simplicitas!). — Після „Gazety Nar.“ присягали выборцѣ Підгаєць въ церквѣ заваловской на Евангеліе(!), що будуть голосувати на проф. Вахнину. — Після „Dz. Rzg. ogo“ есть azbuka rossyjska despotyczna wypalaszek cara Piotra. — „Kurjer Lwowski“ мѣркує собѣ: Niech si partja ukraińska wyrze kukulczeja jaja, podgrzunego przez świętojurów (чи давнѣшихъ, чи нынѣшихъ?) do jej gniazda, a wtedy na roarcie nasze liczyć będzie mogla. (Спасибогъ за ласку!)

— Народова арганція. Обѣжникъ п. Брыкіньского, маршалка отаниславівской ради повѣтової, накладаючий додатокъ до безпосередніхъ податкѣвъ на дѣдичвъ для переведенія выбору послѣ зъ сель и розсланій якъ актъ урядового выдѣлу повѣтowego — перепечата въ цѣлості зъ „Дѣла“ Nene fr. Presse, якъ яскраву ілюстрацію „народовій“ господарки. Що таке здемаскованье народовихъ маневръ мусѣю даже вкотои всѣхъ прихильниківъ посево-патріотичної, скорумованої котрії, о той не маємо що сумніватися. Однакожъ хочь мы вже мали доволѣ часу привыкнути до мѣдіяного чола „народовихъ“ дѣятелівъ, мы всеожь таки не прискали, щобъ у нихъ знайшася смѣлость — боронити свою обѣжницу. Але — що на свѣтѣ неможливо! „Dziennik Pol.“, котрый єтъ якого-то часу виступає въ ролі пѣвъ-офиціального органу замѣтить, що: „výborы — такожъ рѣчь урядова и коштують“, тожъ нѣчо давніго, що п. Брыкіньский наложивъ на шляхту додатокъ до податкѣвъ и розславивъ її обѣжникъ ехъ сбо... Якъ бачимъ, для „moralnego grodu“ все законне, що хочь нарушує закони, але провадить до звѣстної цѣлі...

— Руско-народный театръ підъ дирекцію Баберовича и Гриневецкого пробуває тепер въ Дрогобичи. Въ суботу с. м. представить бѣлью комедію Мозера въ 4 акгахъ „Філаковий герой“, а вт. недѣлю историчну трагедію К. Н. Устиновича преміовану гов. Рускою Бесѣдою у Львовѣ, „Ярополкъ I великий князь кіевскій“. Завзыаемъ Русиниўській окрестности Дрогобича учащати до театру; бо рускій театръ, то розадникъ руского слова. Венірати его есть святъ нашимъ обовязкомъ, а якось дуже сумні вѣсти о учащанію Русиніўської руского театру приходить къ намъ зъ Дрогобича!

— Уваженіе Крашевскаго потягнуло за собою арештованіе дуже многихъ лицъ въ Берлінѣ и въ Дрезденѣ. Поліція розвинула велику дѣятельностъ въ Галлье, Гильдесгеймѣ, Кельнѣ, а наївть въ Альзасіи и Льотарингії. Крашевскаго самого окружило було правителство пруске полиційними агентами и слѣдило за нимъ єще отъ тогоды, коли бѣ празніувавъ її писательскій ювілій. Що висліджене и чого єтъ арештованихъ довѣдано, до нынѣ єще не знаєтъ.

(—) Холера въ Египтѣ шириться въ застрашаючихъ розмѣрахъ. Вѣсти зъ Александриї доносять, що въ Даміетѣ умерло на сю хоробу 113 людей зъ 120 заболѣвшихъ. Въ портѣ Сайдь и въ іншихъ мѣсцевостяхъ появилась она такожъ. Въ наслѣдокъ того комісія санітарна цареградска зарядила 10-ти до 15-ти днівну карантину въ пристаняхъ Смирни и Байрута. Кораблямъ перепливавочимъ Суецкій каналъ, заборонено зноситися съ прибережними жителеми, а англійска канцелярія заграниця зарядила слѣдство надъ появившоюся въ Египтѣ холерою, бо показалось, що ся епідемія не занесена, якъ гадано, зъ Індії, а здається мати невыслѣдженій доси мѣсцевій причини.

Вѣсти впархіальні. Зъ Аенархії Львівської.

Каноничну інституцію получили оо.: 1) Евстахій Чурковський на парохію Настасіобѣ, дек. теребовельскаго, 2) Мих. Олексій на кап. Грабівка, дек. калуского.

Оголосили получили оо.: 1) Граг. Восібода, парохъ Голиня на 1 мѣс.; 2) Вас. Андроховичъ, парохъ Іакобівка на 2 мѣс.; 3) Алексей Чемеринський, парохъ Коссова на 6 недѣлъ.

Введеній въ завѣдательство Дмитровичъ о. Іоан. Вилінкевичъ.

Президія намѣстництва годиться на каноничну інституцію для Конст. Манастирського на парохію Петликівка, дек. чортківскаго.

Курсъ львівській зъ дні 4. л. липня 1883.

ПЛАТИТЬ	ЖАДАЮТЬ	вічн. валютою	
		р. кр.	р. кр.
1. Акції за штуку.		295	298
Железн. Кар. Людв. по 200 р.	австр. валютою	168	171
„ „ „ „ по 200 р.		290	295
Банку гіл. галіц. по 200 р.			
2. Листы заст. за 100 р.		99 40	100 40
Общ. кредит. галіц. по 5% ав.	98 50	99 50	
“ “ “ по 4% ав.	97 80	98 80	
Банку гіл. галіц. по 5% ав. період.	101 70	102 70	
Листы дов. гал. рут. банку п. 6%.	101	102 50	
3. Листы довжнїй за 100 р.		—	—
Общ. роль. кред. Зав. для Гал. и Буков. 6% досов. вт. 15 лѣтъ			
4. Облиги за 100 р.		98 30	99 40
Индомізациія галіц. 5% м. к.	95	98	
Облиги комуналній Гал. банку рут. 6%.	101	103	
Пожичн. кр. зъ р. 1873 по 6%.	17 50	19 50	
5. Льосы мѣста Кракова.	22	24	
6. Монеты.		5 55	5 65
Дукатъ голландерскій.		5 58	5 68
Наполеондоръ.		9 45	9 55
ІІІанімперіяль.		9 77	9 87
Рубль російскій срѣбній.		1 55	1 65
100' марокъ вѣмпенкій.		1 15	1 16
Серебро.		58 25	59

безъ купону
безъ текущого купону

Переписка Редакції и Администрації.
Вп. о. Е. С. въ Мльж. Мы одержали 7 кр.
82 кр. на рахунокъ предплаты на р. 1883.

ЗАЯВЛЕНИЕ.
По прачинѣ великого банкротства
Фабрики зигарківъ
à la ville de Genève

въ Женевѣ, въ Швейцарії,ельмо въ
можності давати найлучшій зигаркъ
заніїнії цѣни. Треба користати зъ такъ рѣдкимъ слу-
чинності, щоби прити до такъ хорошого зигарка.
Порука на 10 лѣтъ.

Списокъ зигарківъ:

5000 цилиндроў, зигарківъ кишеньевихъ зъ най-
ліпшого срѣбнаго никелю, регулайбл на минуты,
перші 14 зр. теперъ лиши 5 25 зр. — дуже
глантна штука. Порука за добрый ходъ на 10 лѣтъ.
2325 аннеровъ съ 15 правдивими рунами знамен-
нії, регулайбл на секунди, перші 21 зр., теперъ
7 25 зр. Окладна дуже деликатна. Срѣбний никель
гравированій. Порука на 10 лѣтъ.

3650 ремонтуардъ зъ правдивого двохкратного золота,
накручуваний безъ ключиковъ, ст. дуже дели-
катно инкрустованій машинерією, нафідеваній и на-
блізь 10 25 зр.

1000 аннеровъ зъ правдивого 13-дугового срѣбла
пробований черезъ п. к.